

Történelem szakos osztatlan tanárképzés tételei 2019/20. évi tanév záróvizsgáihoz

A záróvizsgán a hallgatók az alábbi tételek közül egyet választanak, rövid néhány perces felkészülés után szóban kifejtik, és az elhangzott kérdésekre válaszolnak.

Az értékelés a záróvizsgán nyújtott teljesítmény alapján történik.

A záróvizsgára készülés során az egyetemi tanulmányok alatt készült előadásjegyzeteket és szemináriumi dolgozatokat is célszerű felhasználni.

1. A történeti segédtudományok szerepe a források megértésében, értelmezésében és értékelésében különös tekintettel a kronológiára, paleográfiára és heraldikára.

A történelem segédtudományai. Szerk. Kállay István. Budapest, ELTE BTK. 1986. Előszó. 7-11. pp.; kronológia 76-86 pp.; heraldika 141-168. pp.; paleográfia 29-42.

A történelem segédtudományai. Szerk. Bertényi Iván. Budapest, Pannonica – Osiris Kiadó, 1998. Előszó. 7-10. pp.; kronológia 98-110. pp.; címertan 251-278. pp.; paleográfia 111-141.

(<https://www.szaktars.hu/osiris/view/bertenyi-ivan-szerk-a-tortenelem-segedtudomanyai-a-tortenettudomany-kezikonyve-1998/?query=A%20t%C3%B6rt%C3%A9nelem%20seg%C3%A9dtudom%C3%A1nyai&pg=0&layout=s>)

Levéltári Kézikönyv. Szerk.: Körmeny Lajos. Budapest, Osiris Kiadó, 2009. 1. fejezet: Történeti segédtudományok. 25-81. pp, (elsősorban a vonatkozó tematikai szakaszok)

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/kormendy-lajos-szerk-leveltari-kezikonyv-osiris-kezikonyvek-2009/?query=Lev%C3%A9lt%C3%A1ri%20K%C3%A9zik%C3%B6nyv&pg=0&layout=s>

A térképek titkai. Történelmi atlasz középiskolásoknak. Szeged, 2011. Történeti segédtudományok (hátsó előzéklapok).

Ajánlott irodalom:

Hahn István: Naptári rendszerek és időszámítás. Budapest, 1983. (Gondolat zsebkönyvek). <http://mek.niif.hu/04700/04744/html/index.htm>

Bertényi Iván: Kis magyar címertan. Budapest, 1983. (Gondolat zsebkönyvek).

2. Az ókori Mezopotámia és Egyiptom története

Amélie Kuhrt: Az ókori Közel-Kelet (Studia Orientalia 4; Piliscsaba: PPKE-BTK, 2008), 69-104.

Ian Shaw (szerk.), *Az ókori Egyiptom története*. Debrecen 2004, 411–461.

(<https://www.szaktars.hu/osiris/view/hegyi-dolores-kertesz-istvan-nemeth-gyorgy-sarkady-janos-gorog-tortenelem-a-kezdetektol-kr-e-30-ig-osiris-tankonyvek-1999/?pg=8&layout=s>)

3. Az ókori görög és római történelem

Alföldy Géza: Római társadalomtörténet. Budapest 1996. (több kiadásban is).

A római társadalom a hódítások kezdetétől a második pun háborúig, 22-34. 5. A principatus korának társadalmi rendje, 64-99.

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/alfoldy-geza-romai-tarsadalomtortenet-osiris-tankonyvek-2000/?query=alf%C3%B6ldy%20g%C3%A9za%20r%C3%B3mai%20t%C3%A1rsadalomt%C3%B6rt%C3%A9net&pg=0&layout=s>

Hegy Dolores – Kertész István – Németh György – Sarkady János: Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig. Budapest 2002 (több kiadásban is), 134-140, 144-146, 154-163, 171-192.

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/hegyi-dolores-kertesz-istvan-nemeth-gyorgy-sarkady-janos-gorog-tortenelem-a-kezdetektol-kr-e-30-ig-osiris-tankonyvek-1999/?pg=8&layout=s>

Németh György – Ritoók Zsigmond – Sarkady János – Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet. Budapest 2006, 349-356.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_gorog_romai_tortenelem/a_datok.html

4. A koraközépkori Európa története és Magyarország az Árpádok korában

Engel Pál: Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig. Magyarok Európában I. Budapest, 1990. 92-106, 107–110, 113–123, 153–183, 207–239.

Katus László: A középkor története, Budapest 2014, 98-141, 173-226.

5. Európa és Magyarország története virágzó és kései középkorban

Engel Pál: Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig. Magyarok Európában I. Budapest, 1990. 262–347.

Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. Magyarok Európában II. Budapest, 1990. 35–78.

Katus László: A középkor története, Budapest 2014, 229-405; 425-488; 499-508.

<https://www.szaktars.hu/kronosz/view/europa-tortenele-a-kozepkorban/?query=Katus%20L%C3%A1szl%C3%B3%20A%20k%C3%B6z%C3%A9pkor%20t%C3%B6rt%C3%A9nete&pg=0&layout=s>

6. Az Európán kívüli világ története a középkorban

Goldschmidt, Arthur: A Közel-Kelet rövid története, Budapest 1997, 27-142

Wojtilla Gyula: A középkori India története, Szeged 1999, 95-116.

Vásáry István: A régi Belső-Ázsia története, Budapest 2003, 54-82; 138-142.

Vásáry István: Az Arany Horda. Budapest 1986. 9-41.

(<https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/regi-belso-azsia/regi-belso-azsia.pdf>)
http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_vasary/vasary.htm

7. a) Európa és Magyarország története a 16-17. században.

Poór János (szerk.): A kora újkor története, Bp. Osiris, 2009, 28–45; 283–348.
vagy internetes elérés lásd

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_kora_ujkor_tortenete/c_h03.html#id521574

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_kora_ujkor_tortenete/c_h03s02.html#id522055

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_kora_ujkor_tortenete/c_h01s02.html

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_kora_ujkor_tortenete/c_h03s03.html

Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. Magyarok Európában II. Budapest, 1990. 113–137, 167–181.

Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. Magyarok Európában II. Budapest, 1990. 208–225, 269–298.

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Hodoltsag-a-hodoltsag-kora-magyarorszag-torokkori-tortenete-1/a-tizenhatodik-szazad-tortenete-2/> vagy https://mandadb.hu/common/file-servlet/document/334325/default/doc_url/Plffy_G_A_16_szzad_trtnete.pdf

https://mandadb.hu/common/file-servlet/document/429219/default/doc_url/Agoston_G_Oborni_T_A_17_szazad_tortenete.pdf

8. Európa és Magyarország története a XVIII. században.

Ráczy István: A török világ hagyatéka. Debrecen, 1994.

ifj. Barta János: A tizenhetedik század. Magyar Évszázadok, Budapest, 2001.

Wellmann Imre: A magyar mezőgazdaság a XVIII. században. Budapest, 1979.

Katona Adrás: Kora újkori egyetemes történelem (XV-XVIII. század), Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2008. 209-254;

Kennedy, Paul: A nagyhatalmak tündöklése és bukása. Budapest, Akadémiai Kiadó Bp. 1992, 30–135.

Kissinger, Henry: Diplomácia. Panem–McGraw–Hill–Grafo, Bp. 1996. 47–68

9. A forradalmak kora Európában és Magyarországon 1789–1848

Vadász Sándor (szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789-1914 - Európa és az Európán kívüli országok, Bp. Osiris, 2011. 17–108; 178–186; 254–258; 297–305

Gergely András (szerk.): 19. századi magyar történelem 1790-1918. Budapest 1998. 9-158, 197-291.

10. Amerika történetének főbb kérdései 1492-től napjainkig

Anderle Ádám: Latin-Amerika története, Szeged, 2010, 23-54, 69-77, 93-94, 98-102, 105-107, 118-121.

Bebesi György (szerk.): A hosszú 19. század rövid története, Pécs, 2013, 81-82.

Hahner Péter: A régi rend alkonya, Budapest, 2006, 445-457.

Bebesi György (szerk.): A hosszú 19. század rövid története, Pécs, 2013, 252-259, 260-267.

Hahner Péter: A régi rend alkonya, Budapest, 2006, 425-444.

Magyarics Tamás: Az Amerikai Egyesült Államok története – A rövid XX. század – 1914-1991, Budapest, 2008. 14-16, 28-30, 51-68, 74-84, 89-104.

11. Európa és Magyarország története a nemzetállamok és az imperializmus korában (1849-1914)

Diószegi István: A hatalmi politika másfél évszázada, Bp. 1997. 100–240

Kissinger, Henry: Diplomácia, Panem–McGraw–Hill–Grafo, Bp. 1996. 94–212

Romsics Ignác: Magyarország története. Kossuth Kiadó, Budapest 2017, 343-406.

12. A huszadik század kutatásának problémái: periodizáció, historiográfia, források és részdiszciplínák, különös tekintettel Kelet-Európa 1945 utáni történetére

Bencsik Péter: A jelenkori egyetemes történelem alapjai: bevezetés (digitális tananyag)

<http://eta.bibl.u-szeged.hu/462/> (a pdf 3–18. oldalai)

Bencsik Péter: Kelet-Európa a második világháború után, 1945–1990 (digitális tananyag)

<http://eta.bibl.u-szeged.hu/464/> (a pdf 3–45. oldalai és a videófájl)

13. Az európai társadalmak a 20. században: népesség, rétegződés és jóléti állam és a gazdasági kibocsátás és növekedés folyamata Európában a 20. században.

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a 20. században. Budapest: Osiris, 2009. 41–85., 139–201., 203–246.

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a 20. században. Budapest: Osiris, 2009. 247–304.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_europa_tarsadalomtortenete/adatok.html

14. Magyarország történelme az I. világháborútól a XX. század végéig

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest: Osiris, 1999. 99–268.

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest: Osiris, 1999. 269–580.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_magyarorszag_tortenete/adatok.html

15. Politikai eszmék és ideológiák a 20. században, demokrácia, diktatúrák, autoriter és hibrid rezsimek

Bencsik Péter: Politikai eszmék és ideológiák a 20. században (digitális tananyag)

<http://eta.bibl.u-szeged.hu/463/> (a pdf 3–30. oldalai és a videófájl)

Bencsik Péter: A jelenkori egyetemes történelem alapjai: bevezetés (digitális tananyag)

<http://eta.bibl.u-szeged.hu/462/> (a pdf 19–29. oldalai)

Szeged, 2020. 03. 31.

Szántó Richárd
intézetvezető
sk.